

**สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข**

**หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางว่าด้วยสุขลักษณะทั่วไป
Good Hygienic Practice for Cosmetics**

**Code of
GHP**

**จัดทำโดย
กองควบคุมเครื่องสำอาง
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข**

FDA

**Food and Drug Administration
Cosmetic Control Division**

**“หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางว่าด้วยสุขลักษณะทั่วไป
Good Hygienic Practice for Cosmetics”**

Code of

GHP

**กองควบคุมเครื่องสำอาง
พิมพ์ครั้งที่ 3
สิงหาคม 2545**

คำนำ

ในการผลิตเครื่องสำอางนั้น ผู้ผลิตทุกรายย่อมมีความมุ่งหวังที่จะผลิตเครื่องสำอางที่มีคุณภาพดี ได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัย ออกจำหน่ายแก่ผู้บริโภค ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้ผลิต แต่ละราย หากผู้ผลิตไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ดี และเหมาะสมในกระบวนการผลิตอย่างสม่ำเสมอแล้ว ความมุ่งหมายดังกล่าวจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ยาก ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ นั้น สามารถแก้ไขได้ โดยการตรวจสอบและควบคุมทุกขั้นตอนของการผลิตให้เป็นไปตามหลักวิชาการ โดยเริ่มตั้งแต่อาคารสถานที่ผลิต และอุปกรณ์การผลิตที่เหมาะสม การคัดเลือกวัตถุดิบที่มีคุณภาพ มีกรรมวิธีการผลิตที่ดี ตลอดจนมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการผลิต สิ่งเหล่านี้อาจกล่าวโดยรวมคือ “หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิต” (Good Manufacturing Practice : GMP)

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยกองควบคุมเครื่องสำอาง ซึ่งรับผิดชอบต่อการคุ้มครอง สุขอนามัย และความปลอดภัยของผู้บริโภคทางด้านเครื่องสำอาง ได้นำ “หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิต เครื่องสำอาง : GMP “ มาใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 จวบจนปัจจุบัน ซึ่งประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะ สถานที่ผลิตเครื่องสำอางที่เข้าข่ายอุตสาหกรรมใหญ่ และขนาดกลาง มีระบบการบริหารจัดการด้านการผลิต และควบคุมคุณภาพเป็นอย่างดี แต่จากสภาพข้อเท็จจริง ปัจจุบันพบว่า ยังมีสถานที่ผลิตเครื่องสำอางขนาดเล็ก หรือเข้าข่ายอุตสาหกรรมภายในครัวเรือนอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่สามารถพัฒนาสถานที่ให้ได้ตามหลัก เกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอาง ทั้งนี้ อาจมาจากข้อจำกัดในด้านงบประมาณ สถานที่ และด้าน บุคลากรที่มีความรู้ ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมสถานที่ผลิตเครื่องสำอางดังกล่าวให้ผลิตเครื่อง โสำอางให้ถูกสุขลักษณะ จึงจำเป็นต้องหามาตรการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมา พัฒนาสถานที่ผลิตเครื่องสำอางเหล่านี้ มาตรการที่จะนำมาใช้นี้ เรียกว่า “หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิต เครื่องสำอางว่าด้วยสุขลักษณะทั่วไป” (Good Hygienic Practice หรือ GHP) วัตถุประสงค์หลักคือเพื่อให้ ผู้ผลิตเครื่องสำอางขนาดย่อม ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาสถานที่ผลิตเพื่อให้มั่นใจได้ว่าเครื่องสำอาง ที่ผลิตมีความสะอาด ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยายินดีให้การ สนับสนุน

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ผลิต เครื่องสำอางในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการผลิตเครื่องสำอางต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

กองควบคุมเครื่องสำอาง ขอขอบคุณ คณะอนุกรรมการยกระดับมาตรฐานการผลิตเครื่องสำอาง
ทุกท่านที่ช่วยให้ “หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางว่าด้วยสุขลักษณะทั่วไป” ฉบับนี้สำเร็จ
ได้ด้วยดี

**รายนามคณะอนุกรรมการพิจารณา
หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางว่าด้วยสุขลักษณะทั่วไป**

1. นายแพทย์บรรพต ตันธีรวงศ์	รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา
2. เกษัชกรหญิงพรพิมล ชัดตินานนท์	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านความปลอดภัยของเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
3. เกษัชกรหญิงวิรวรรณ แดงแก้ว	ผู้อำนวยการกองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
4. เกษัชกรหญิงสุวรรณา จารุณช	ผู้อำนวยการกองเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
5. เกษัชกรหญิงยุพา เตียงธวัช	เกษัชกร 8 วช. กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
6. เกษัชกรคณิต ลูกรักษ์	เกษัชกร 8 วช. กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
7. เกษัชกรหญิงคุณภร ตั้งจุฑาชัย	เกษัชกร 8 วช. กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
8. เกษัชกรหญิงสมศรี ปรีชาทวีกิจ	เกษัชกร 8 วช. กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
9. เกษัชกรประสาน อรรถวิทย์กำธร	เกษัชกร 7 วช. กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
10. เกษัชกรหญิงพจนีย์ สิ้นสมบูรณ์	นักวิชาการอาหารและยา 7 ว. กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
11. เกษัชกรสุรศักดิ์ โอสถเจริญผล	นักวิชาการอาหารและยา 7 ว. กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
12. เกษัชกรหญิงอนัญญา มณีภาค	เกษัชกร 7 วช. กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
13. เกษัชกรหญิงโสรัถย์ ธนไพศาลกิจ	เกษัชกร 7 วช. กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

14. เกสัชกรหญิงอารทรา ปัญญาปฏิภาณ	เกสัชกร 7 วช. กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
15. เกสัชกรวิวัฒน์ ภัทรดำเนินรัตน์	นักวิชาการอาหารและยา 6 ว. กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
16. เกสัชกรหญิงสุภัทรา บุญเสริม	เกสัชกร 5 กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
17. ร.ต.ท. หญิง เกสัชกรหญิงกนกพร หังสวณิช	เกสัชกร 4 กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
18. เกสัชกรหญิงณัฐกมล เวชอนันท์นุรักษ์	เกสัชกร 4 กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
19. เกสัชกรหญิงนวลจันทร์ สายดาราสุมุท	นักวิชาการอาหารและยา 4 กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
20. เกสัชกร ดร.พิศาล ฤทธิรัศมี	ตัวแทนภาคเอกชน
21. เกสัชกรมนตรี ถนอมเกียรติ	ตัวแทนภาคเอกชน
22. เกสัชกรหญิงทัศนีย์บูล ชุนตระกูล	ตัวแทนภาคเอกชน
23. เกสัชกรหญิงสุมนา ชมวิลัย	ตัวแทนภาคเอกชน
24. เกสัชกรพงศ์ประพันธ์ สุสันฐิตพงษ์	เกสัชกร 8 วช. กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

VI

สารบัญ

	หน้า
บทนำ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	II
รายนามคณะอนุกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางว่า ด้วยสุขลักษณะทั่วไป	IV-V
หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางว่าด้วยสุขลักษณะทั่วไป	
บทนำ.....	1
คำนิยามศัพท์.....	2
บุคลากร.....	3
สถานที่ผลิต.....	3
การสุขาภิบาล.....	4
อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ.....	5
วัตถุดิบและวัสดุการบรรจุ.....	5
การดำเนินการผลิต.....	6
เอกสารอ้างอิง.....	7
ภาคผนวก	
(ร่าง) แบบฟอร์มการประเมินการตรวจสอบสถานที่ผลิตตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางว่าด้วยสุขลักษณะทั่วไป	9-28

หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางว่าด้วยสุขลักษณะทั่วไป

GOOD HYGIENIC PRACTICE : GHP

1. บทนำ

จากการที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ ผู้ผลิตเครื่องสำอางภายในประเทศนำหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอาง (GOOD MANUFACTURING PRACTICE : GMP) มาใช้เป็นแนวทางในการผลิต นับตั้งแต่ปี 2537 เป็นต้นมา การดำเนินการดังกล่าวประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง มีสถานที่ผลิตเครื่องสำอางจำนวนหนึ่งสามารถพัฒนามาตรฐานการผลิตได้ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางที่กำหนดไว้ และได้รับหนังสือรับรองมาตรฐานจากกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานที่ผลิตเครื่องสำอางที่เข้าข่ายอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และขนาดกลางมีระบบการบริหารจัดการด้านการผลิตและการควบคุมคุณภาพเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม จากสภาพข้อเท็จจริง ปัจจุบันพบว่า ยังมีสถานที่ผลิตเครื่องสำอางขนาดเล็กหรือเข้าข่ายอุตสาหกรรมภายในครัวเรือนอีกเป็นจำนวนมาก ที่ยังไม่อาจพัฒนาตามมาตรฐานการผลิตเครื่องสำอางดังกล่าวให้ได้ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอาง (GMP) ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดในด้าน งบประมาณ สถานที่ที่จะนำมาพัฒนาสถานที่ผลิต การขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบในกระบวนการผลิตและการควบคุมคุณภาพ ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมสถานที่ผลิตดังกล่าวให้ผลิตเครื่องสำอางได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค จึงจำเป็นต้องหามาตรการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมาพัฒนาสถานที่ผลิตเครื่องสำอางเหล่านี้ มาตรการที่จะนำมาใช้นี้ เรียกว่า หลักเกณฑ์และวิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางว่าด้วยสุขลักษณะทั่วไป (GOOD HYGIENIC PRACTICE หรือ GHP)

วัตถุประสงค์ในการกำหนดหลักเกณฑ์นี้เพื่อให้ผู้ผลิตเครื่องสำอางควบคุมพิเศษ เครื่องสำอางควบคุม และเครื่องสำอางทั่วไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติในการพัฒนาสถานที่ผลิต เพื่อเป็นหลักประกันเบื้องต้นว่าเครื่องสำอางมีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย

หลักเกณฑ์นี้จะกล่าวถึงสุขลักษณะต่าง ๆ ของสถานที่ผลิต เครื่องมือและอุปกรณ์การผลิต กรรมวิธีการผลิตและการควบคุมการผลิต การสุขาภิบาล บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

2. นิยามศัพท์

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักเกณฑ์ จึงกำหนดนิยามศัพท์ไว้ ดังต่อไปนี้

- 2.1 "เครื่องสำอาง"(COSMETIC) หมายถึง เครื่องสำอางตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง
- 2.2 "ภาชนะบรรจุ" (PRIMARY PACKAGING MATERIALS) หมายถึง วัสดุใด ๆ ที่ใช้บรรจุหรือหุ้มห่อเครื่องสำอางโดยเฉพาะ
- 2.3 "วัสดุการบรรจุ" (SECONDARY PACKAGING MATERIALS) หมายถึง วัสดุทุกชนิดที่ใช้ห่อหุ้มภาชนะบรรจุ (PRIMARY PACKAGING MATERIALS) รวมถึงฉลากและเอกสารกำกับเครื่องสำอาง
- 2.4 "ฉลาก" (LABEL) หมายถึง รูปรอยประดิษฐ์หรือข้อความใด ๆ เกี่ยวกับเครื่องสำอางที่แสดงไว้ที่เครื่องสำอาง ภาชนะบรรจุหรือหีบห่อ หรือสอดแทรกหรือรวมไว้กับเครื่องสำอาง ภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อและรวมถึงเอกสาร หรือคู่มือสำหรับการใช้ประกอบกับเครื่องสำอาง
- 2.5 "วันที่ผลิต" (DATE OF MANUFACTURE) หมายถึง วันที่เริ่มต้นกระบวนการผลิตเครื่องสำอางแต่ละครั้ง
- 2.6 "วันหมดอายุ" (EXPIRATION DATE OR EXPIRY DATE) หมายถึง ช่วงเวลาที่แสดงว่าผลิตภัณฑ์ยังคงสภาพอยู่ เมื่อเก็บไว้ภายใต้เงื่อนไขที่แนะนำ
- 2.7 "วัตถุดิบ" (RAW MATERIALS) หมายถึง สาร/วัตถุใด ๆ ที่เป็นส่วนประกอบในสูตรตำรับในการผลิตเครื่องสำอาง
- 2.8 "เครื่องสำอางรอการบรรจุ" (BULK PRODUCT) หมายถึง เครื่องสำอางที่ผ่านกระบวนการผลิตแล้ว พร้อมทั้งจะบรรจุเป็น เครื่องสำอางสำเร็จรูปต่อไป
- 2.9 "เครื่องสำอางสำเร็จรูป" (FINISHED PRODUCT) หมายถึง ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่ได้ผ่านกรรมวิธี การผลิต การบรรจุ และการควบคุมคุณภาพเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งจะจำหน่ายได้
- 2.10 "การผลิต" (MANUFACTURING) หมายถึง การปฏิบัติการทุกอย่างในการผลิตเครื่องสำอางเริ่มตั้งแต่ การชั่งวัตถุดิบ กระบวนการผลิต การบรรจุ การบรรจุหีบห่อ และการติดฉลาก
- 2.11 "การดำเนินการผลิต" (PRODUCTION) หมายถึง การดำเนินการในกระบวนการผลิตและการบรรจุ

2.12 "กระบวนการผลิต" (PROCESSING) เป็นส่วนหนึ่งของวงจรการผลิต เริ่มตั้งแต่ การซ้
การผสมวัตถุดิบ จนได้เป็นเครื่องสำอางที่พร้อมจะบรรจุ

2.13 "การบรรจุ" (PACKAGING) หมายถึง ขั้นตอนหนึ่งในการดำเนินการผลิต โดยเริ่ม ตั้งแต่
การบรรจุเครื่องสำอางใส่ภาชนะ ปิดฉลาก ใส่กล่อง/ห่อ จนสำเร็จพร้อมที่จะจัดส่ง

2.14 "การสุขาภิบาล" (SANITATION) หมายถึง การควบคุมดูแลทุกสิ่งทุกอย่างในการผลิต รวมถึง
ถึงตัวอาคารสถานที่ผลิต บุคลากร อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต และการเคลื่อนย้ายวัสดุต่าง ๆ ให้ถูกสุข
อนามัย

3. บุคลากร (PERSONNEL)

3.1 พนักงานที่ปฏิบัติงานในสถานที่ผลิตเครื่องสำอางจะต้องได้รับการอบรมเกี่ยวกับการผลิต
หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางว่าด้วยสุขลักษณะทั่วไป (GHP) ความรู้ทางด้านสุขอนามัย
และข้อควรระวังในการปฏิบัติงาน เป็นลายลักษณ์อักษร

3.2 มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ แข็งแรง ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่เป็นโรคติดต่อ โรคผิวหนัง หรือมี
บาดแผลตามร่างกาย จะต้องตรวจสุขภาพสม่ำเสมออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เอกสารการตรวจสุขภาพ ต้อง
เก็บไว้เป็นหลักฐาน

3.3 พนักงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเมื่อเข้าสู่บริเวณผลิต จะต้องสวมชุดปฏิบัติงาน รองเท้า ถุง
มือ และที่ปิดปากและจมูกตามความเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน อุปกรณ์ดังกล่าวจะต้องทำความสะอาด
สม่ำเสมอและไม่สวมเสื้อผ้าที่ใช้ปฏิบัติงานออกนอกบริเวณผลิต

4. สถานที่ผลิต(PREMISE)

4.1 สถานที่ตั้งตัวอาคารควรอยู่ในทำเลที่เหมาะสม แยกเป็นสัดส่วนจากบริเวณที่อยู่อาศัย

4.2 อาคารสถานที่ผลิตต้องออกแบบ และก่อสร้างให้เหมาะสม จัดให้มีพื้นที่มากเพียงพอที่จะติด
ตั้งเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต พื้น ฝาผนัง และเพดานของอาคารควรทำด้วยวัสดุที่คงทน
สะดวกต่อการทำความสะอาด

4.3 จัดให้มีแสงสว่าง และการระบายอากาศที่เหมาะสมเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานภายใน
อาคารสถานที่ผลิต

4.4 จัดให้มีการป้องกันสัตว์ และแมลงไม่ให้เข้าไปในบริเวณสถานที่ผลิต

4.5 มีห้องน้ำ ห้องส้วมให้เหมาะสมกับจำนวนพนักงาน แยกออกจากส่วนการผลิต

4.6 ห้องหรือบริเวณผลิต บรรจุ และเก็บวัตถุดิบ ต้องแห้ง สะอาด และมีการควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น ตามความจำเป็น

4.7 จัดให้มีการแยกเก็บให้เป็นสัดส่วน สำหรับวัตถุดิบ วัสดุการบรรจุ เครื่องสำอางการบรรจุ และเครื่องสำอางสำเร็จรูป

5. การสุขาภิบาล (SANITATION)

สถานที่ผลิตเครื่องสำอางจะต้องมี ระบบการควบคุมดูแลในเรื่องการรักษาความสะอาดอย่างถูกต้อง ดังต่อไปนี้

5.1 สถานที่จะต้องจัดให้เป็นระเบียบ สะอาด ปราศจากสิ่งสกปรกและสัตว์ที่เป็นพาหะของโรค

5.2 ไม่กระทำการใด ๆ ที่ไม่ถูกสุขลักษณะเป็นต้นว่า รับประทานอาหารสูบบุหรี่ เก็บอาหารหรือเครื่องดื่ม ในสถานที่ผลิต

5.3 ห้องส้วมต้องถูกสุขลักษณะ มีอุปกรณ์ เครื่องใช้สำหรับทำความสะอาด หรือฆ่าเชื้อ ตามความจำเป็น

5.4 ควรมีมาตรการที่ดีในการควบคุมของเสีย วัตถุอันตราย มลสารอื่น ๆ รวมทั้งกากตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยออกจากสถานที่ผลิตซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

5.5 จัดให้มี ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีฝาปิดในจำนวนที่เพียงพอและมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม

5.6 จัดให้มีระบบระบายน้ำทิ้ง และสิ่งโสโครกในลักษณะที่เหมาะสม

5.7 ควรจัดให้มีมาตรการเพื่อความปลอดภัย ดังนี้

5.7.1 มีทางออกฉุกเฉินให้เพียงพอกับจำนวนคนงาน พร้อมทั้งมีป้ายแสดงทางออกที่เห็นได้ง่าย

5.7.2 มีสัญญาณแจ้งเหตุอันตราย

5.7.3 มีเครื่องดับเพลิงหรือสิ่งอื่นที่ใช้ในการดับเพลิงจำนวนเพียงพอแก่สภาพตลอดจนจัดให้มีการป้องกันอัคคีภัยโดยวิธีอื่นด้วย

5.7.4 มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับใช้ในการปฐมพยาบาล

6. อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ (EQUIPMENT)

6.1 เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์การผลิต ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

6.1.1 การปนเปื้อนที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการผลิต เช่น จากน้ำมันหล่อลื่น น้ำมันเชื้อเพลิง ผงหรือเศษโลหะ

6.1.2 ควรทำด้วยวัสดุที่ไม่ทำปฏิกิริยา ไม่ดูดซึม และไม่หลุดลอกติดกับเครื่องสำอางวัตถุดิบ และสารที่ใช้ทำความสะอาด และฆ่าเชื้อ

6.1.3 สะดวกต่อการใช้งาน และการบำรุงรักษา

6.2 เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์การผลิตต้องสะอาด และเก็บไว้ในที่เหมาะสม

7. วัตถุดิบและวัสดุการบรรจุ (RAW MATERIALS AND PACKAGING MATERIALS)

7.1 ต้องอยู่ในสภาพที่ดี ภาชนะบรรจุต้องไม่มีรอยแตกหรือชำรุด

7.2 ต้องจัดเก็บให้เป็นสัดส่วน และเหมาะสมเพื่อป้องกันหลงลืม สับสน การปนเปื้อน และการเสื่อมสลายอันเนื่องมาจากอุณหภูมิ ความชื้น และแสงแดด ในการจัดเก็บจะต้องไม่วางบนพื้นโดยตรง ควรมียกพื้น หรือชั้นวางสำหรับรองรับ

7.3 วัตถุดิบและวัสดุการบรรจุ จะต้องมีการใช้หมุนเวียนในลักษณะที่รับมาก่อนจะต้องนำไปใช้ก่อน

7.4 คุณภาพของน้ำที่ใช้ในการผลิตเครื่องสำอางจะต้องถูกต้องตามหลักวิชาการ

8. การดำเนินการผลิต (PRODUCTION)

8.1 กระบวนการผลิต (PROCESSING)

8.1.1 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตจะต้องบรรจุในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท และได้รับการตรวจสอบก่อนนำไปใช้ผลิตเครื่องสำอาง

8.1.2 เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์การผลิต ก่อนและหลังที่ใช้ในการผลิตเครื่องสำอางจะต้องทำความสะอาดให้เหมาะสมเพื่อป้องกันการปนเปื้อน

8.1.3 ในระหว่างการผลิต พื้นที่รอบบริเวณผลิต จะต้องไม่มีวัตถุดิบใด หรืออุปกรณ์การผลิตที่ไม่จำเป็น

8.1.4 ในห้องผลิตเดียวกัน ถ้ามีการผลิตเครื่องสำอางหลาย ๆ ตำรับพร้อม ๆ กัน หรือมีการผลิตเครื่องสำอางอื่นมาก่อน จะต้องมีการป้องกันการปนเปื้อนที่อาจเกิดขึ้นในเครื่องสำอาง

8.1.5 เครื่องสำอางที่รอการบรรจุ จะต้องจัดเก็บในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท

8.2 การบรรจุ (PACKAGING)

8.2.1 วัสดุการบรรจุของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางแต่ละชนิด จะต้องแยกเก็บไม่ให้ปะปนกัน

8.2.2 ฉลากทุกชนิดสำหรับภาชนะบรรจุ หีบห่อ และกล่อง จะต้องได้รับการตรวจสอบก่อนใช้

8.2.3 เครื่องสำอางสำเร็จรูปทุกชนิดจะต้องมีฉลากติดอยู่ ซึ่งข้อความในฉลากนั้นต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย

เอกสารอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พุทธศักราช 2535
2. หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอาง พุทธศักราช 2537
3. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พุทธศักราช 2535

ภาคผนวก

(ร่าง)

แบบฟอร์มการประเมินการตรวจสอบสถานที่ผลิต
ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางว่าด้วยสุขลักษณะทั่วไป

ชื่อสถานที่ผลิตเครื่องสำอาง _____
ตั้งอยู่เลขที่ _____ ตรอก/ซอย _____ ถนน _____
หมู่ที่ _____ แขวง/ตำบล _____ เขต/อำเภอ _____
จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____ โทรสาร _____
วันที่ตรวจ _____ เวลา _____ น.

รายชื่อผู้ทำการประเมิน

1. _____ 4. _____
2. _____ 5. _____
3. _____ 6. _____

รายชื่อผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมิน

1. _____ 3. _____
2. _____ 4. _____

1. บุคลากร	(2)	(1)	(0)
1.1 พนักงานที่ปฏิบัติงานในสถานที่ผลิตได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางว่าด้วยสุขลักษณะทั่วไป ความรู้ทางด้านสุขอนามัย และข้อควรระวังในการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่	( )	( )	( )
1.2 มีการตรวจสอบสภาพประจำปีและมีหลักฐานการตรวจหรือไม่		( )	( )
1.3 มีการสวมชุดปฏิบัติงาน หมวก รองเท้า ถุงมือ ที่ปิดปากและจมูกตามความจำเป็นหรือไม่	( )	( )	( )
1.4 ชุดปฏิบัติงาน หมวก รองเท้า ถุงมือ ที่ปิดปากและจมูกสะอาดหรือไม่		( )	( )
1.5 มีการสวมชุดปฏิบัติงานออกนอกบริเวณผลิตหรือไม่		( )	( )

คะแนนเต็ม 7 คะแนน
คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

2. สถานที่ผลิต	(3)	(2)	(1)	(0)
2.1 สภาพแวดล้อมและบริเวณใกล้เคียง				
2.1.1 สภาพแวดล้อมและบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ผลิต เหมาะสมหรือไม่		( )	( )	( )
2.1.2 แบบของตัวอาคารผลิตเป็นแบบโรงงานโดยเฉพาะ หรือ บ้านพักอาศัยดัดแปลง หรือตึกแถว/ห้องแถว/ทาวเฮ้าส์/ ห้องชุด		( )	( )	( )
2.1.3 สถานที่ผลิตแยกออกจากอาคารที่อยู่อาศัย หรืออยู่ใน อาคารเดียวกัน หรืออยู่ในบริเวณเดียวกับสถานที่ผลิต	( )	( )	( )	( )
2.2 การจัดแบ่งภายใน				
2.2.1 ห้องหรือบริเวณต่างๆ เป็นสัดส่วนและเหมาะสมหรือไม่	( )	( )	( )	( )
2.2.2 พื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพอเพียงและเหมาะสมหรือไม่			( )	( )
2.2.3 พื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมีการควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น ตามความจำเป็น/ข้อกำหนดหรือไม่			( )	( )
2.2.4 ฝาผนังและเพดานของสถานที่ผลิตทำด้วยวัสดุคงทนและ สะดวกต่อการทำความสะอาดหรือไม่		( )	( )	( )
2.2.5 พื้นห้องของสถานที่ผลิต สะดวกต่อการทำความสะอาด หรือไม่		( )	( )	( )
2.2.6 มีการป้องกันสัตว์และแมลงไม่ให้เข้าสู่สถานที่ผลิตหรือไม่		( )	( )	( )
2.2.7 การถ่ายเทอากาศและแสงสว่าง ดีและเพียงพอหรือไม่		( )	( )	( )
2.2.8 ห้องน้ำห้องส้วมมีเพียงพอกับจำนวนพนักงานหรือไม่		( )	( )	( )
2.2.9 ห้องน้ำห้องส้วมแยกออกจากส่วนการผลิตหรือไม่			( )	( )

คะแนนเต็ม 23 คะแนน
คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

3. สุขลักษณะของสถานที่ผลิต	(2)	(1)	(0)
3.1 ความเป็นระเบียบและความสะอาดทั่วไปดีหรือไม่	( )	( )	( )
3.2 มีการรับประทานอาหาร สุกสุกหรือ เก็บอาหาร หรือเครื่องดื่ม ในสถานที่ผลิตหรือไม่		( )	( )
3.3 การระบายน้ำทั้งผ่านบ่อดักไขมัน/บ่อกักน้ำเสีย หรือระบายลงสู่ท่อสาธารณะโดยตรง		( )	( )
3.4 มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีฝาปิดอย่างพอเพียงหรือไม่		( )	( )
3.5 มีวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับขยะมูลฝอยที่เหมาะสมหรือไม่		( )	( )
3.6 มีอ่างล้างมือและอุปกรณ์ทำให้มือแห้งสะอาด อย่างเหมาะสมและพอเพียงหรือไม่	( )	( )	( )
3.7 มีห้องน้ำห้องส้วมสะอาดหรือไม่		( )	( )
3.8 มีมาตรการในการควบคุมของเสีย วัตถุอันตราย หรือไม่ (ไม่มีคะแนน ถ้าไม่มีหรือมีแต่ไม่เหมาะสมให้แนะนำเพิ่มเติม)			
3.9 มีมาตรการเพื่อความปลอดภัยหรือไม่ เช่น มีป้ายแสดงทางออกฉุกเฉิน มีสัญญาณแจ้งเหตุอันตราย มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการดับเพลิงเพียงพอหรือไม่ มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฐมพยาบาล (ไม่มีคะแนน ถ้าไม่มีหรือมีแต่ไม่เหมาะสมให้แนะนำเพิ่มเติม)			

คะแนนเต็ม 9 คะแนน
คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตเครื่องสำอาง	(2)	(1)	(0)
4.1 มีเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ในการผลิตเครื่องสำอางตาม ความจำเป็นอย่างพอเพียงและเหมาะสมหรือไม่	( )	( )	( )
4.2 ตำแหน่งที่ตั้งของเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ สะดวกต่อ การใช้งานและการบำรุงรักษาหรือไม่		( )	( )
4.3 เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์การผลิตสะอาดและเก็บในที่ที่ เหมาะสมหรือไม่		( )	( )

คะแนนเต็ม 4 คะแนน
คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

5. วัตถุประสงค์และวัสดุการบรรจุ	(2)	(1)	(0)
5.1 วัตถุประสงค์และวัสดุการบรรจุอยู่ในสภาพที่เหมาะสมหรือไม่		( )	( )
5.2 การเก็บรักษาเหมาะสมหรือไม่	( )	( )	( )
5.3 มีการใช้หมุนเวียนลักษณะรับก่อนใช้ก่อน (First-in,First-out) หรือไม่		( )	( )
5.4 มีวิธีการควบคุมคุณภาพของน้ำที่ใช้ในการผลิตเครื่องสำอาง ถูกต้องตามหลักวิชาการหรือไม่ (ไม่มีคะแนน ถ้าไม่มีหรือมี แต่ไม่เหมาะสมให้แนะนำเพิ่มเติม)			

คะแนนเต็ม   4   คะแนน
คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

6. การดำเนินการผลิต	(1)	(0)
6.1 กระบวนการผลิต		
6.1.1 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต บรรจุในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิทและมีการแสดงชื่อหรือไม่	( )	( )
6.1.2 มีการตรวจสอบความถูกต้องของวัตถุดิบก่อนนำไปใช้ผลิตหรือไม่	( )	( )
6.1.3 อุปกรณ์การผลิตและภาชนะที่ใช้ในการผลิตมีการทำความสะอาดก่อนใช้หรือไม่	( )	( )
6.1.4 อุปกรณ์การผลิตและภาชนะที่ใช้ในการผลิตมีการทำความสะอาดหลังใช้หรือไม่	( )	( )
6.1.5 ในระหว่างการผลิตพื้นที่รอบบริเวณผลิต มีวัสดุหรืออุปกรณ์ใดๆ ที่ไม่จำเป็นอยู่หรือไม่	( )	( )
6.1.6 มีการแยกเก็บวัสดุการบรรจุของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางแต่ละชนิดไม่ให้ปะปนกันหรือไม่	( )	( )
6.1.7 เครื่องสำอางรอการบรรจุ จัดเก็บในภาชนะที่ปิดสนิทหรือไม่	( )	( )
6.2 การบรรจุ		
6.2.1 มีการตรวจสอบความถูกต้องของฉลากของภาชนะบรรจุ หีบห่อและกล่องก่อนนำไปใช้หรือไม่	( )	( )
6.2.2 มีการแสดงฉลากของเครื่องสำอางสำเร็จรูป เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่	( )	( )

คะแนนเต็ม 9 คะแนน
คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

ผลการประเมินการตรวจสอบสถานที่ผลิตเครื่องสำอางตามหลักเกณฑ์ GHP
ชื่อสถานที่.....

ลำดับ	หมวด	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ร้อยละ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.	บุคลากร	7				
2.	สถานที่ผลิต	23				
3.	สุขลักษณะของสถานที่ผลิต	9				
4.	อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต	4				
5.	วัตถุดิบและวัสดุการบรรจุ	4				
6.	การดำเนินการผลิต	9				
รวม		56				

คะแนน _____

ผ่าน _____

ไม่ผ่าน _____

หมวดบุคลากร

หัวข้อ	คะแนน	เกณฑ์การพิจารณา
1. พนักงานที่ปฏิบัติงานในสถานที่ผลิตได้ รับการอบรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์วิธีการ ที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางว่าด้วย สุขลักษณะทั่วไป ความรู้ทางด้าน สุขอนามัย และข้อควรระวังในการ ปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่	0 1 2	สอบถามรายละเอียดจากพนักงานผู้ปฏิบัติงานและ ตรวจสอบหลักฐาน ไม่มีการอบรม มีการอบรมแต่ไม่ครบถ้วน มีการอบรมและมีหลักฐานบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์ อักษร ตลอดจนมีการปฏิบัติตามที่อบรม
2. มีการตรวจสอบภาพประจำปีและมี หลักฐานการตรวจหรือไม่	0 1	สอบถามรายละเอียดจากพนักงานปฏิบัติงานและ ตรวจสอบหลักฐานการตรวจสอบสุขภาพ ไม่มี มี
3. มีการสวมชุดปฏิบัติงาน หมวก รองเท้า ถุงมือ ที่ปิดปากและจมูก ตามความจำ เป็นหรือไม่	0 1 2	พิจารณาลักษณะงานที่ปฏิบัติตามความจำเป็น ไม่มี มีแต่ไม่ครบถ้วน มีครบถ้วนและเหมาะสม
4. ชุดปฏิบัติงาน หมวก รองเท้า ถุงมือ ที่ปิดปากและจมูก สะอาดหรือไม่	0 1	พิจารณาความสะอาดจากเสื้อผ้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่พนักงานสวมใส่ ไม่สะอาด สะอาด
5. มีการสวมชุดปฏิบัติงานออกนอก บริเวณผลิตหรือไม่	0 1	ดูจากสภาพการปฏิบัติงานจริง มีการสวมออกนอกบริเวณผลิต ไม่มีการสวมออกนอกบริเวณผลิต

หมวดสถานที่ผลิต

หัวข้อ	คะแนน	เกณฑ์การพิจารณา
<p>1. สภาพแวดล้อมและบริเวณใกล้เคียง</p> <p>1.1 สภาพแวดล้อมและบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ผลิต เหมาะสมหรือไม่</p> <p>1.2 แบบของตัวอาคารผลิตเป็นแบบโรงงานโดยเฉพาะ หรือบ้านพักอาศัยดัดแปลง หรือตึกแถว/ห้องแถว/ทาวเฮ้าส์/ห้องชุด</p> <p>1.3 สถานที่ผลิตแยกออกจากอาคารที่อยู่อาศัย หรืออยู่ในอาคารเดียวกัน หรืออยู่ในบริเวณเดียวกับสถานที่ผลิต</p>	<p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p>	<p>ให้พิจารณาสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกของสถานที่ผลิต</p> <p>อยู่ในทำเลที่ไม่เหมาะสม เช่นอยู่ในบริเวณที่อาจก่อให้เกิดการปนเปื้อนได้ง่าย</p> <p>อยู่ในทำเลที่ไม่เหมาะสม แต่สามารถป้องกันได้ เป็นบางส่วน</p> <p>อยู่ในทำเลที่เหมาะสม</p> <p>ให้พิจารณาสภาพความเป็นจริงว่าสามารถป้องกันการปนเปื้อนได้หรือไม่</p> <p>ห้องชุด</p> <p>บ้านพักอาศัยดัดแปลง หรือตึกแถว/ห้องแถว/ทาวเฮ้าส์</p> <p>แบบอาคารโรงงานโดยเฉพาะ</p> <p>พิจารณาจากสภาพความเป็นจริง</p> <p>อยู่ในอาคารเดียวกัน ไม่แยกออกเป็นสัดส่วน</p> <p>อยู่ในอาคารเดียวกัน แยกออกเป็นสัดส่วน แต่มีประตูติดต่อกัน อาจผ่านสถานที่ผลิตหรือไม่ผ่านก็ได้</p> <p>อยู่ในอาคารเดียวกัน แต่แยกออกเป็นสัดส่วน</p> <p>เป็นสถานที่ผลิตโดยเฉพาะ</p>

หัวข้อ	คะแนน	เกณฑ์การพิจารณา
<p>2. การจัดแบ่งภายใน</p> <p>2.1 ห้องหรือบริเวณต่าง ๆ เป็นสัดส่วน และเหมาะสมหรือไม่</p> <p>2.2 พื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพอเพียงและเหมาะสมหรือไม่</p> <p>2.3 พื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต มีการควบคุมอุณหภูมิ ความชื้นตามความจำเป็น/ข้อกำหนดหรือไม่</p> <p>2.4 ฝาผนังและเพดานของสถานที่ผลิต ทำด้วยวัสดุคงทนและสะดวกต่อการทำความสะอาดหรือไม่</p>	<p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p>	<p>ให้พิจารณาดังนี้</p> <p>ไม่มีการจัดแบ่งห้องหรือบริเวณอย่างเป็นสัดส่วน</p> <p>มีการจัดแบ่งห้องหรือบริเวณ เป็นบางส่วน</p> <p>มีการจัดแบ่งห้องหรือบริเวณ แต่เป็นทางผ่านเข้าออกซึ่งกันและกันได้</p> <p>มีการจัดแบ่งห้องหรือบริเวณอย่างเป็นสัดส่วน</p> <p>ให้พิจารณาดังนี้</p> <p>พื้นที่ไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม</p> <p>พื้นที่เพียงพอและเหมาะสม</p> <p>ให้พิจารณาดังนี้</p> <p>ไม่มีการควบคุมอุณหภูมิ ความชื้นตามความจำเป็น/ข้อกำหนด</p> <p>มีการควบคุมอุณหภูมิ ความชื้นตามความจำเป็น/ข้อกำหนด</p> <p>ให้พิจารณาดังนี้</p> <p>ประกอบด้วยวัสดุที่ไม่คงทนและไม่สะดวกต่อการทำความสะอาด</p> <p>ประกอบด้วยวัสดุที่คงทนแต่ไม่สะดวกต่อการทำความสะอาด</p> <p>ประกอบด้วยวัสดุที่คงทนและสะดวกต่อการทำความสะอาด</p>

หัวข้อ	คะแนน	เกณฑ์การพิจารณา
<p>2.5 พื้นห้องของสถานที่ผลิต สะดวกต่อการทำความสะอาดหรือไม่</p>	<p>0 1 2</p>	<p>ให้พิจารณาดังนี้ 0 ไม่สะดวกต่อการทำความสะอาด เช่น ไม่สามารถทำความสะอาดได้อย่างทั่วถึง พื้นมีลักษณะของการสะสมของสิ่งสกปรกติดค้างอยู่อย่างชัดเจน 1 สะดวกต่อการทำความสะอาด แต่ปรากฏว่าไม่สะอาดเนื่องจากไม่ได้ทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ 2 สะดวกต่อการทำความสะอาด และทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ</p>
<p>2.6 มีการป้องกันสัตว์และแมลงไม่ให้เข้าสู่สถานที่ผลิตหรือไม่</p>	<p>0 1 2</p>	<p>ให้พิจารณาดังนี้ 0 ไม่มีและสถานที่เปิดโล่ง 1 มี แต่วิธีการไม่เหมาะสม/ไม่มีประสิทธิภาพ 2 มี วิธีการเหมาะสม/มีประสิทธิภาพ</p>
<p>2.7 การถ่ายเทอากาศและแสงสว่างดีและพอเพียงหรือไม่</p>	<p>0 1 2</p>	<p>ให้พิจารณาดังนี้ 0 การถ่ายเทอากาศและแสงสว่างไม่เพียงพอ 1 การถ่ายเทอากาศและแสงสว่างอย่างใดอย่างหนึ่งไม่เพียงพอ 2 การถ่ายเทอากาศและแสงสว่างเพียงพอ</p>
<p>2.8 ห้องน้ำห้องส้วมมีเพียงพอกับจำนวนพนักงานหรือไม่</p>	<p>0 1 2</p>	<p>ให้พิจารณาดังนี้ ให้พิจารณาจำนวนคนงานต่อจำนวนห้องน้ำ และมีการแยกหญิงชายหรือไม่ 0 ไม่เพียงพอกับคนงานและไม่แยกหญิง-ชาย 1 เพียงพอแต่ไม่แยกหญิง-ชาย 2 เพียงพอและแยกหญิง-ชาย</p>
<p>2.9 ห้องน้ำห้องส้วม แยกออกจากส่วนการผลิตหรือไม่</p>	<p>0 1</p>	<p>ให้พิจารณาดังนี้ 0 อยู่ในห้องบริเวณเดียวกับที่ผลิต 1 แยกออกจากส่วนการผลิต</p>

หมวดสุขลักษณะของสถานที่ผลิต

หัวข้อ	คะแนน	เกณฑ์การพิจารณา
1. ความเป็นระเบียบและความสะอาดทั่วไปดีหรือไม่	0 1 2	พิจารณาจากสภาพของอาคารสถานที่ผลิตทั่วไปว่ามีฝุ่นละออง หยากใย บนผ้า เพดาน ผันหรือไม้ มีการจัดเก็บสิ่งของต่าง ๆ เป็นสัดส่วน ไม่วางไว้ตามทางเดินหรือไม่ ไม่เป็นระเบียบและไม่สะอาด เป็นระเบียบและสะอาดพอใช้ เป็นระเบียบและสะอาดดี
2. มีการรับประทานหรือสูบบุหรี่ เก็บอาหาร หรือเครื่องดื่ม ในสถานที่ผลิตหรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ มี ไม่มี
3. การระบายน้ำทิ้งผ่านบ่อดักไขมัน/บ่อบักน้ำเสีย หรือระบายลงสู่ท่อสาธารณะโดยตรง	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ ทิ้งลงท่อสาธารณะโดยตรง มีบ่อดักไขมัน/บ่อบักน้ำเสีย
4. มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีฝาปิดอย่างพอเพียงหรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ ไม่มี มี
5. มีวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับขยะมูลฝอยที่เหมาะสมหรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ ไม่มี มี
6. มีอ่างล้างมือและอุปกรณ์ทำให้มือแห้งสะอาด อย่างเหมาะสมและพอเพียงหรือไม่	0 1 2	ให้พิจารณาดังนี้ ไม่มีอ่างล้างมือ มีอ่างล้างมือ แต่ไม่มีอุปกรณ์ทำให้มือแห้งสะอาด มีอ่างล้างมือ และมีอุปกรณ์ทำให้มือแห้งสะอาดอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

หัวข้อ	คะแนน	เกณฑ์การพิจารณา
7. มีห้องน้ำห้องส้วมสะอาดหรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ มีห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด มีห้องน้ำห้องส้วมสะอาด
8. มีมาตรการในการควบคุมของเสีย วัตถุอันตราย หรือไม่		ให้พิจารณาดังนี้ ข้อนี้ไม่มีคะแนน แต่ให้ระบุเป็นข้อสังเกตว่ามีหรือไม่ ถ้าไม่มีหรือมีแต่ไม่เหมาะสมให้แนะนำเพิ่มเติม
9. มีมาตรการเพื่อความปลอดภัยหรือไม่ เช่น มีป้ายแสดงทางออกฉุกเฉิน มี สัญญาณแจ้งเหตุอันตราย มีอุปกรณ์ที่ ใช้ในการดับเพลิงเพียงพอหรือไม่ มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการ ปฐมพยาบาล		ให้พิจารณาดังนี้ ข้อนี้ไม่มีคะแนน แต่ให้ระบุเป็นข้อสังเกตว่ามีหรือไม่ ถ้าไม่มีหรือมีแต่ไม่เหมาะสมให้แนะนำเพิ่มเติม

หมวดอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตเครื่องสำอาง

หัวข้อ	คะแนน	เกณฑ์การพิจารณา
1. มีเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ในการผลิตเครื่องสำอางตามความจำเป็นอย่างพอเพียงและเหมาะสมหรือไม่	0 1 2	พิจารณาตามความเหมาะสมของเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ในการผลิต ดังนี้ 1. มีการป้องกันการปนเปื้อนที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการผลิต เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ผง หรือเศษโลหะ 2. ทำด้วยวัสดุที่พื้นผิวไม่ทำปฏิกิริยา ไม่ดูดซึม และไม่หลุดลอกติดกับเครื่องสำอาง วัตถุติด ไม่เหมาะสม ไม่เพียงพอ เหมาะสมและเพียงพอ/เหมาะสมแต่ไม่เพียงพอ เหมาะสมและเพียงพอ
2. ตำแหน่งที่ตั้งของเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ สะดวกต่อการใช้งาน และการบำรุงรักษาหรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ ไม่สะดวก สะดวก
3. เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์การผลิตสะอาดและเก็บในที่ที่เหมาะสมหรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ ไม่สะอาดและเก็บในที่ที่ไม่เหมาะสม สะอาดและเก็บในที่ที่เหมาะสม

หมวดวัตถุบและวัสดุการบรรจุ

หัวข้อ	คะแนน	เกณฑ์การพิจารณา
1. วัตถุบและวัสดุการบรรจุอยู่ในสภาพที่เหมาะสมหรือไม่	0 1	พิจารณาจากสภาพของภาชนะบรรจุต้องไม่มีรอยแตกหรือชำรุด ที่อาจทำให้เกิดการปนเปื้อนได้ อยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสม อยู่ในสภาพที่เหมาะสม
2. การเก็บรักษาเหมาะสมหรือไม่	0 1 2	พิจารณาจาก การจัดเก็บต้องเป็นสัดส่วน เหมาะสม เพื่อป้องกันการหลงลืม สับสน การปนเปื้อน เสื่อมสลาย อันเนื่องจากอุณหภูมิ ความชื้น และแสงแดด และต้องมียกพื้นหรือชั้นสำหรับรองรับ ไม่เป็นสัดส่วนและไม่เหมาะสม เป็นสัดส่วนและเหมาะสม แต่ไม่มีที่รองรับ เป็นสัดส่วน เหมาะสม และมีที่รองรับ
3. มีการใช้หมุนเวียนลักษณะรับก่อนใช้ก่อน (First-in,First-out) หรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ ไม่มี มี
4. มีวิธีการควบคุมคุณภาพของน้ำที่ใช้ในการผลิตเครื่องสำอางถูกต้องตามหลักวิชาการหรือไม่		ให้พิจารณาดังนี้ ข้อนี้ไม่มีคะแนน แต่ให้ระบุเป็นข้อสังเกตว่ามีหรือไม่ ถ้าไม่มีหรือมีแต่ไม่เหมาะสมให้แนะนำเพิ่มเติม

หมวดการดำเนินการผลิต

หัวข้อ	คะแนน	เกณฑ์การพิจารณา
1. กระบวนการผลิต		ให้พิจารณาดังนี้
1.1 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต บรรจุในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิทและมีการแสดงชื่อหรือไม่	0 1	ไม่มี มี
1.2 มีการตรวจสอบความถูกต้องของวัตถุดิบก่อนนำไปใช้ผลิตหรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ ไม่มี มี
1.3 อุปกรณ์การผลิตและภาชนะที่ใช้ในการผลิตมีการทำความสะอาดก่อนใช้หรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ ไม่มี มี
1.4 อุปกรณ์การผลิตและภาชนะที่ใช้ในการผลิตมีการทำความสะอาดหลังใช้หรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ ไม่มี มี
1.5 ในระหว่างการผลิตพื้นที่รอบบริเวณผลิต มีวัสดุหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่ไม่จำเป็นอยู่หรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ ไม่มี มี
1.6 มีการแยกเก็บวัสดุการบรรจุของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางแต่ละชนิดไม่ให้ปะปนกันหรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ ไม่มี มี
1.7 เครื่องสำอางรอการบรรจุ จัดเก็บในภาชนะที่ปิดสนิทหรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ ไม่มี มี

หัวข้อ	คะแนน	เกณฑ์การพิจารณา
2. การบรรจุ		ให้พิจารณาดังนี้
2.1 มีการตรวจสอบความถูกต้องของ ฉลากของภาชนะบรรจุ หีบห่อและ กล่องก่อนนำไปใช้หรือไม่	0 1	ไม่มี มี
2.2 มีการแสดงฉลากของเครื่องสำอาง สำเร็จรูป เป็นไปตามที่กฎหมาย กำหนดหรือไม่	0 1	ให้พิจารณาดังนี้ ไม่มีหรือมีแต่ไม่ถูกต้อง มีและถูกต้อง